

KFs mönsterstadgar för konsumentföreningar

Därför mönsterstadgar

Mönsterstadgarna ska vara en hjälp för konsumentföreningarna när de gör förändringar i sina stadgar. KF har alltsedan 1908 gjort mönsterstadgar för konsumentföreningar med olika typer av besluts- och kontrollorgan. Förändringar har gjorts utifrån lagändringar samt nya krav och önskemål från föreningarna och deras medlemmar.

Lagen om ekonomiska föreningar (Föreningslagen)

Mönsterstadgarna lyfter fram och preciserar sådana paragrafer som stadgarna måste innehålla enligt föreningslagen samt vissa andra bestämmelser i lagen man ofta kan behöva. Utöver vad som anges i föreningens stadgar gäller föreningslagen.

KFs krav för medlemskap

Föreningen ska, förutom att följa föreningslagen, ha god ekonomi och av KF godkända stadgar. Föreningen ska också, tillsammans med KF, förverkliga konsumentkooperationens verksamhetsidé och arbeta i linje med gemensamma program som syftar till att förverkliga konsumentkooperationens verksamhetsidé och KFs ändamål. Representant för KF, utsedd av KFs styrelse, ska ha rätt att delta i överläggningar på föreningens stämmor.

Föreningens stadgar ska, i enlighet med IKAs värderingar och principer, föreskriva öppet medlemskap, partipolitisk och religiös obundenhet, demokratisk styrning och kontroll, en röst per medlem, insatsskyldighet för medlemmarna, del i överskott till medlemmarna i förhållande till deras köp och betryggande konsolidering.

För medlemskap i KF krävs att stadgarna för konsumentförening föreskriver

1. att KF har rätt att inhämta ekonomiska underlag från föreningen såsom års-, delårsbokslut och månadsrapporter. KF ska även beredas insyn i föreningens dotterbolag.
2. att stadgarna föreskriver att förening genast ska påkalla samråd med KF och att KF äger rätt att påkalla samråd i följande situationer, nämligen
 - a) om föreningens rörelsemarginal enligt det senaste årsbokslutet är negativ,
 - b) om föreningens eget kapital det senaste årsbokslutet understiger 20 % av balansomslutningen,
 - c) före beslut om butiksetablering om eget kapital enligt senaste årsbokslutet understiger 25 % av balansomslutningen samt
 - d) före beslut om annan investering som överstiger 20 % av balansomslutningen.
3. att KF har rätt att till styrelsen för föreningen adjungera 1-2 personer med rätt att delta i styrelsens sammanträden
 - a) om rörelsemarginalen även enligt nästföljande årsbokslut jämfört med punkt 2 a ovan är negativ eller
 - b) om eget kapital enligt upprättad kontrollbalansräkning understiger 20 % av balansomslutningen samt
4. att förening vars egna kapital enligt det senaste årsbokslutet understiger 20 % av balansomslutningen ska upprätta kontrollbalansräkning.

Mönsterstadgar – tema med variationer

2014 års mönsterstadgar består av

1. Mönsterstadgar för föreningar med distrikt.
2. Mönsterstadgar för föreningar utan distrikt.
3. Mönsterstadgar för föreningar med ägarombud

Utifrån ”grundmodellerna” med respektive utan distriktsindelning samt ägarombud kan variationer göras. I sista hand kan en förenings stadgar skraddarsys.

Mönsterstadgar för konsumentföreningar utan distrikt

Konsumentkooperationens verksamhetsidé

Den nya verksamhetsidén återges i sin helhet i ett särskilt av stämman antaget dokument.

Firma, säte, ändamål

§ 1 Firma, säte, ändamål, verksamhet och finansiering

FIRMA OCH SÄTE

Föreningens firma är ekonomisk förening.

Föreningens styrelse har sitt säte i kommun i
.....län.

FÖRENINGENS ÄNDAMÅL OCH VERKSAMHET

Föreningen är en sammanslutning av konsumenter i Föreningen är medlem i Kooperativa Förbundet (KF). Föreningens uppgift är att i samverkan med KF främja sina medlemmars hushållsekonomi genom att på effektivaste sätt försälja och förmedla varor och tjänster som svarar mot medlemmarnas krav och önskemål, att bedriva kunskapsutveckling och information samt opinionsbildning avseende kooperativa värderingar och konsumentfrågor.

Föreningen ska även i övrigt bidra till att förverkliga konsumentkooperationens verksamhetsidé

Föreningen kan även driva annan verksamhet i enlighet med och/eller understödjande för ändamålet.

Den kooperativa verksamheten kan bedrivas i dotterföretag i enlighet med gällande lagstiftning.

Föreningen är partipolitiskt och religiöst obunden.

VERKSAMHETENS FINANSIERING m.m.

Verksamheten ska bedrivas enligt sunda ekonomiska och affärsmässiga principer.

Föreningen ska bygga upp ett eget kapital som stärker dess oberoende och utveckling. Finansieringen bör därför i största möjliga utsträckning ske med insatskapital och överskott som bildas i verksamheten samt med inlåning från medlemmarna.

KF har rätt att inhämta ekonomiska underlag från föreningens års-, delårsbokslut samt månadsrapporter.

Föreningen ska genast påkalla samråd med KF och KF äger rätt att påkalla samråd

- om föreningens rörelsemarginal enligt det senaste årsbokslutet är negativ,
- om föreningens eget kapital enligt det senaste årsbokslutet understiger 20 % av balansomslutningen,
- före beslut om butiksetablering om eget kapital enligt senaste årsbokslutet understiger 25 % av balansomslutningen samt
- före beslut om annan investering som överstiger 20 % av balansomslutningen.

KF har rätt att till föreningens styrelse adjungera en eller två personer med rätt att delta i styrelsens sammanträden

- om rörelsemarginalen även enligt nästföljande årsbokslut är negativ eller
- om eget kapital enligt upprättad kontrollbalansräkning understiger 20 % av balansomslutningen.

Om föreningens egna kapital enligt det senaste årsbokslutet understiger 20 % av balansomslutningen ska föreningen upprätta kontrollbalansräkning.

Medlemskap

§ 2 Inträde

Föreningen är öppen för var och en, även juridiska personer, som vill främja föreningens ändamål, verksamhet och utveckling.

Varje medlem ska inneha en insats på 100 kr. Beloppet tillgodoförs medlemmens insatskonto.

Medlemskap föreligger när minst 100 kr finns på insatskontot.

Varje medlem får ett medlemsbevis och har rätt att på begäran få ett kontobesked en gång om året.

Medlemskap föreligger även, utan särskild ansökan, när föreningen mottagit medlemmens insats på minst 100 kr från KF eller annan till KF ansluten förening.

§ 3 Medlems skyldigheter

Medlem ska ta del av och rätta sig efter föreningens stadgar samt efter bästa förmåga främja föreningens ändamål, verksamhet och utveckling.

§ 4 Ekonomiskt ansvar

För föreningens förpliktelser ansvarar medlem med medel inestående på insats- och förlagsinsatskonto samt förfallet men ännu ej betalt insatsbelopp.

§ 5 Utträde

Medlem får utträda ur föreningen. Utträde sker vid räkenskapsårets slut (den 31 december). Medlem som vill utträda ur föreningen ska anmäla det skriftligt till styrelsen före utgången av november. Vid senare anmälan sker utträdet först vid slutet av nästa räkenskapsår.

Den som utträtt ur föreningen har rätt att ta ut behållningen på sitt insatskonto när det gått minst sex månader från utträdet.

Insats återbetalas endast om det kan ske utan att ta i anspråk fonderade medel och utan att kränka medlemmarnas lika rätt. Under ett räkenskapsår får inte mer än 5 procent av föreningens insatskapital betalas ut. Styrelsen kan medge undantag för särskilda fall.

§ 5 a Byte av förening

Styrelsen har rätt att föra över medlems behållna insats i föreningen till en till KF ansluten förening inom vars geografiska verksamhetsområde medlem är folkbokförd eller har sitt säte. I samband med att medlem beviljas medlemskap i den mottagande föreningen anses medlem ha utträtt ur föreningen.

§ 6 Uteslutning

Medlem som motarbetar föreningens ändamål, verksamhet eller utveckling eller som missbrukar sitt medlemskap, kan uteslutas av styrelsen. Före sådant beslut ska medlemmen underrättas skriftligt och ges tillfälle att yttra sig. Medlem som inte medverkat i föreningens medlemsprogram under en sammanhängande period på minst fem år kan uteslutas av styrelsen. Medlemmens tillgodohavande hos föreningen överförs till reservfonden.

Medlemskapital och fördelning av överskott

§ 7 Insats, insatskonto

Varje medlem ska delta med en insats på 100 kr. Medlem får delta med högre insats

Insatskontot kan ökas genom kontant betalning samt genom överföring av medel som medlemmen erhåller vid överskottsfordelning enligt § 10.

§ 8 Medlemskonto

Till medlemskontot förs medel som medlemmen erhåller vid överskottsfordelning enligt § 10, vilka inte ska föras till insatskontot. Efter styrelsens beslut kan inköpsrelaterad bonus föras till medlemskontot. Till detta konto kan även uppsagda medel föras från insatskontot

Medlemskontot får ökas endast genom medel som tillförs kontot enligt bestämmelserna i dessa stadgar.

Medel på medlemskonto förräntas enligt styrelsens beslut. Räntan tillgodoförs kontot.

Medlen utbetalas vid anfordran.

§ 9 Förlagsinsatser

Styrelsen får besluta att kapital får tillskjutas föreningen i form av förlagsinsatser. För förlagsinsatserna ska gälla vad styrelsen i enlighet med föreningslagen beslutar. Förlagsinsatser får tillskjutas även av andra än medlemmar.

§ 10 Fordelning av överskott

Redovisade överskottsmedel fördelas efter följande grunder, sedan eventuellt balanserad förlust täckts:

1. Minst fem procent av nettoöverskottet för året avsätts till reservfonden.
2. Det inbetalda förlagsinsatskapitalet får utdelning enligt vad som anges i utfärdade förlagsandelsbevis.
3. Det inbetalda insatskapitalet får utdelning efter beslut av ordinarie föreningsstämma.
4. Återstående överskott kan, efter förslag från styrelsen, delas ut till medlemmarna i förhållande till gjorda köp

Styrelsen meddelar vilka köp som omfattas av del i överskottet enligt punkt 4 och anvisar hur köpen ska styrkas.

De medel som en medlem erhåller vid överskottsfordelning enligt ovan förs till insatskontot eller medlemskontot enligt stämmans beslut.

Besluts- och kontrollorgan

§ 11 Föreningens besluts- och kontrollorgan

Föreningens besluts- och kontrollorgan är:

1. Föreningsstämman
2. Föreningsstämmans valberedning
3. Föreningsstyrelsen
4. Föreningschefen/Verkställande direktören (VD)
5. Revisorerna

Endast medlem är valbar till föreningens organ, om inte annat föreskrivs i lag eller dessa stadgar. Person, som är anställd i föreningen, föreningens dotterföretag eller företag där föreningen har väsentligt intresse kan inte av föreningsorgan väljas till ledamot av något av föreningens organ. Styrelseledamot får inte genom val tillhöra annat föreningsorgan. Detsamma gäller revisor.

FÖRENINGSTÄMMAN

§ 12 Deltagare vid föreningsstämman

Varje medlem som kan uppvisa giltigt medlemsbevis har rätt att delta vid föreningsstämmorna. Medlem kan delta personligen, genom ställföreträdare enligt lag eller genom ombud.

Endast medlemmens make, maka, partner, sambo eller annan medlem får vara ombud. En medlem som är juridisk person får dock ha ett ombud, som inte är medlem. Ingen får vara ombud för mer än en medlem.

Ombudet ska ha en skriftlig, daterad fullmakt. Fullmakten får inte vara äldre än ett år. Ombudet ska också visa sin huvudmans medlemsbevis.

Varje medlem, ställföreträdare och ombud har yttrande- och förslagsrätt samt rätt att delta i beslut med en röst. Styrelsens ledamöter, föreningschef/VD och revisorerna ska närvara vid föreningsstämmorna om inte synnerliga skäl föreligger.

§ 13 Ordinarie föreningsstämma

Ordinarie föreningsstämma hålls senast den 15 maj. Stämman hålls på den ort där föreningens styrelse har sitt säte. Styrelsen kan dock besluta att stämman ska hållas på annan ort inom föreningens verksamhetsområde.

Vid ordinarie stämma ska följande ärenden förekomma:

1. Val av ordförande, sekreterare och två protokolljusterare.
2. Fastställande av röstlängd.
3. Fråga om kallelse till stämman skett i behörig ordning.
4. Fastställande av dagordning.
5. Information om verksamhet, ekonomi och framtidsplaner i föreningen och konsumentkooperationen i övrigt.
6. Framläggande av årsredovisningen för föreningen samt, om föreningen är moderförening i en koncern, av koncernredovisningen.
7. Framläggande av revisionsberättelsen samt, i moderförening, koncernrevisionsberättelsen.
8. Fastställande av resultat- och balansräkningarna samt i moderförening, koncernresultat- och koncernbalansräkningarna.
9. Disposition av föreningens vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen.
10. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsens ledamöter och föreningschef/ VD.
11. Godkännande av förslag till principer för ersättning och andra anställningsvillkor för föreningens ledning.
12. Bestämmande av arvoden och andra ersättningar till de förtroendevalda i föreningen.
13. Fastställande av antalet ledamöter i styrelsen.

14. Val av styrelseordförande efter förslag från föreningsstämmans valberedning.
15. Val av ledamöter i styrelsen.
16. Val av revisor och ersättare.
17. Val av valberedning.
18. Ombudsval som föreningsstämman förbehållit sig.
19. Av styrelsen till föreningsstämman hänskjutna ärenden.
20. Motioner.

§ 14 Extra föreningsstämma

Extra föreningsstämma ska hållas, om

- styrelsen beslutar det, eller om
- revisorn eller
- en minoritet av minst 1/10 av röstberättigade medlemmar begär det.

Begäran från revisor eller medlemsminoritet ska vara skriftlig och ange för vilket ändamål stämman ska hållas. Inom fjorton dagar från det att sådan begäran kommit, ska styrelsen utfärda kallelse.

§ 15 Kallelser och andra meddelanden till medlemmarna

Kallelse till föreningsstämma får utfärdas tidigast sex veckor före stämman och senast två veckor före stämman.

Kallelse till extra stämma får utfärdas tidigast sex veckor före och senast två veckor före extrastämma. Gäller extrastämma fusion eller stadgeändring ska kallelse utfärdas senast fyra veckor före stämman.

Styrelsen utfärdar kallelse. Alla ärenden, som ska förekomma på stämman, ska anges i kallelsen.

Kallelse till föreningsstämma sker genom anslag i kooperativa försäljningsställen och på föreningens webbplats enligt styrelsens beslut. På samma sätt lämnas övriga meddelanden till medlemmarna. Om styrelsen anser det lämpligt, kan en kallelse eller ett meddelande dessutom tillkännages genom annons i dagspress, brev eller e-post.

Av föreningslagen framgår att kallelse i vissa fall måste ske genom skriftligt meddelande till varje medlem.

§ 16 Beslut vid föreningens stämmor

Stämmans beslut utgörs av den mening som har fått mer än hälften av de avgivna rösterna, såvida inte föreningslagen eller stadgarna i något särskilt fall kräver större röstmajoritet. Vid val anses den vald som har fått de flesta rösterna. Vid lika röstetal avgörs sakfrågor av ordföranden och val genom lottning. Röstning sker öppet. Val ska dock förrättas genom sluten röstning, om någon begär det. Efter styrelsens beslut kan poströstning genomföras i enlighet med gällande lagstiftning avseende ekonomiska föreningar.

VALBEREDNING

§ 17 Valberedning

Ordinarie föreningsstämma utser en valberedning med fem ledamöter. Valberedningarna utses för tiden fram till dess nästa ordinarie stämma har hållits. Både män och kvinnor ska vara representerade i valberedningen.

Valberedningarna ska föreslå kandidater, som de anser lämpliga med hänsyn till uppdragens art. De ska eftersträva en jämn fördelning mellan män och kvinnor i de olika föreningsorganen.

Föreningsstämmans valberedning ska lämna förslag på antalet ledamöter i styrelsen. Den ska beakta att styrelsen bör vara allsidigt sammansatt och att personer med kunskap om Kooperation, ekonomi och samhällsliv bör ingå i styrelsen.

STYRELSEN

§ 18 Styrelsens ledamöter

Styrelsen består av lägst och högst ledamöter, som valts av ordinarie föreningsstämma. Stämman fastställer i samband med valet hur många ledamöter styrelsen ska ha inom den angivna ramen. Enligt föreningslagen måste det finnas minst tre ledamöter i styrelsen.

Ledamöterna utses för en tid av två år till dess att ordinarie föreningsstämma hållits under räkenskapsåret två år efter valet. Hälften av ledamöterna ska väljas varje år och om föreningen har ojämnt antal ledamöter ska antalet ledamöter som ska väljas avrundas uppåt till heltal vartannat år och avrundas nedåt till heltal övriga år.

Styrelseledamot ska vara myndig och medlem i föreningen.

Föreningsstämman väljer styrelsens ordförande. Ordföranden får inte utses bland anställda i föreningen, föreningens dotterföretag eller företag där föreningen har väsentligt intresse.

Om ordföranden lämnar sitt uppdrag under mandattiden ska styrelsen inom sig välja ordförande för tiden intill slutet av nästa stämma.

§ 19 Beslutförhet, protokoll

Styrelsen är beslutför då samtliga ledamöter är kallade och mer än hälften är närvarande. Ett styrelsebeslut är giltigt om mer än hälften av styrelsens ledamöter är ense om beslutet.

Styrelsens protokoll ska justeras av ordföranden och ytterligare en ledamot. Protokollen ska föras i nummerordning och förvaras på betryggande sätt.

§ 20 Styrelsens uppgifter

Styrelsen ska årligen fastställa en arbetsordning för styrelsen.

Styrelsen ansvarar för föreningens organisation och förvaltningen av föreningens angelägenheter.

För den löpande förvaltningen anställer styrelsen en föreningschef/VD. Styrelsen ska utöva tillsyn över föreningschefens/VD:s förvaltning och årligen fastställa en instruktion för föreningschefen/VD.

Styrelsen ska avgöra ärenden av principiell art eller större ekonomisk betydelse.

FÖRENINGSCHEFEN/ VERKSTÄLLANDE DIREKTÖREN (VD)

§ 21 Föreningschefens/VD:s uppgifter

Föreningschefen/VD har hand om den löpande förvaltningen av föreningens verksamhet i enlighet med gällande lag och dessa stadgar samt föreningsstämmans och styrelsens beslut.

FIRMATECKNING

§ 22 Firmateckning

Föreningens firma tecknas, förutom av styrelsen, av firmatecknare som styrelsen utsett att två i förening teckna firman, samt av föreningschef/VD ensam beträffande åtgärder som hör till den löpande förvaltningen.

REVISORERNA

§ 23 Revisorerna

För granskning av styrelsens och föreningschefens/VD:s förvaltning och av föreningens räkenskaper väljer den ordinarie stämman för en tid av ett år en auktoriserad revisor och en ersättare eller ett registrerat revisionsbolag. Revisorn och ersättaren eller det registrerade revisionsbolaget väljs till dess att ordinarie föreningsstämma hållits under räkenskapsåret efter valet.

§ 24 Revisionen

Revisorn ska verkställa revision enligt god revisionssed.

Revisionsberättelse ska vara avgiven senast två veckor före ordinarie föreningsstämma. Är föreningen moderförening i en koncern, ska särskild koncernrevisionsberättelse avges inom samma tid.

Om revisorn har något att anmärka mot styrelsens, en enskild styrelseledamots eller föreningschefens/VD:s förvaltning, ska den som anmärkningen riktas mot ges tillfälle att yttra sig.

ÅRSREDOVISNING

§ 25 Räkenskapsavslutning

Kalenderåret är föreningens räkenskapsår.

Vid räkenskapsavslutningen ska tillgångar och skulder värderas enligt god redovisningssed. Anvisningar från KF ska tillämpas.

Styrelsen och föreningschefen/VD ska minst en månad före ordinarie föreningsstämma lämna sin årsredovisning till revisorerna. Om föreningen är moderförening i en koncern, ska även koncernredovisning upprättas per den 31 december och lämnas till revisor inom samma tid som moderföreningens årsredovisning.

MOTIONER

§ 26 Motioner

Medlem som vill ha ett ärende behandlat på ordinarie föreningsstämma ska lämna en skriftlig motion till styrelsen senast den 15 januari samma år stämman hålls. Motionen ska vara egenhändigt undertecknad av motionären som också ska ange sitt medlemsnummer och sin adress.

STADGEÄNDRING, UTTRÄDE UR KF, UPPLÖSNING

§ 27 Stadgeändring

Ändring av dessa stadgar sker enligt vid var tid gällande lagstiftning för ekonomiska föreningar. Innan föreningen vidtar stadgeändring ska ändringsförslaget skickas till KF för godkännande. En stadgeändring är inte giltig och får inte registreras utan KF:s godkännande.

§ 28 Utträde ur KF

Ett beslut att utträda ur KF är giltigt om det fattats av två stämmor i följd, varav minst en ska vara ordinarie föreningsstämma, och beslutet på den senare av de båda stämmorna biträts av minst två tredjedelar av de närvarande samt KFs styrelse skriftligt underrättats om denna stämma minst fjorton dagar innan stämman ska hållas.

§ 29 Föreningens upplösning

Föreningen ska träda i likvidation

- om likvidationsplikt föreligger enligt föreningslagen eller

- om mer än hälften av det inbetalda insatskapitalet exklusive förlagsinsatskapital gått förlorat och bristen inte fyllts inom tre månader efter det att förhållandet anmälts för medlemmarna på en föreningsstämma.

Vid likvidation gäller följande:

Sedan verksamheten avvecklats och alla skulder täckts, ska av överskottet först förlagsinsatserna återbetalas till förlagsandelsinnehavarna och, om något därefter återstår, medlemsinsatserna återbetalas till medlemmarna.

All återbetalning sker med lika inbördes rätt mellan förlagsandelsinnehavarna respektive medlemmarna i proportion till deras tillgodohavanden på respektive insatskonton hos föreningen vid tidpunkten för likvidationsbeslutet.

Finns ytterligare tillgångar ska dessa efter föreningsstämmans beslut anslås till kooperativt eller allmännyttigt ändamål, som KF godkänt.

Föreningens protokoll och årsredovisningar ska överlämnas till KF.

§ 30 Föreningslagen

I övrigt gäller vid var tid gällande lag om ekonomiska föreningar, ovan kallad föreningslagen.